

1. ΤΑ ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΑ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 02/08/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 02/08/2016

Σελίδα: 10

Τα αναδρομικά... και ο Δημοσθένης

Κύριε διευθυντά

Μόλις πριν από λίγες βδομάδες, οι συναξιούχοι του Δημοσίου πληροφορήθηκαν έκπληκτοι ότι η οδυνηρή μείωση του μερίσματος του ΜΤΠΥ που υπέστησαν κατά την καταβολή του μερίσματος του β' τριμήνου θα ισχύσει αναδρομικά και για το α' τρίμηνο. Και επομένως τα μερίσματα του γ' και δ' τριμήνου θα είναι ακόμη περισσότερο μειωμένα, καθώς θα αφαιρεθεί από αυτά η διαφορά του ποσού που εισέπραξαν το α' τρίμηνο ως... «αχρεωστήτως καταβληθέντος»!

Δεν χωράει στο μυαλό μου πως οι κ. αρμόδιοι δεν αντιλαμβάνονται ότι όταν αναζητείτε από έναν υπάλληλο ή συναξιούχο αναδρομικά να επιστρέψει ένα ποσό που εισέπραξε στο παρελθόν νόμιμα, αυτός νιώθει ότι τον κλέβουν!

Δυστυχώς όμως, η αναδρομική εφαρμογή νόμων είναι μια παλιά αμαρτία και φαίνεται ότι γινόταν χρήση της ακόμη και κατά την Κλασική Εποχή στην αρχαία Ελλάδα. Έτσι, κάποτε στην κρατιά Αθήνα, ο Αθηναίος ρήτωρ Τιμοκράτης είχε προτείνει νόμο που ρύθμιζε ουσιώδεις μεταβολές στις οφειλές προς το Δημόσιο και μάλιστα αναδρομικά. Για αυτό ο Δημοσθένης στον περίφημο λόγο του «Κατά Τιμοκράτους» καταδίκασε απερίφραστα την αναδρομικότητα, λέγοντας «Δει τον νομοθετούντα, περί των μελλόντων έσσεσθαι νομοθετείν... το δε περί γεγονότων πραγμάτων νόμους γράφειν ου νομοθετεί έσπν...» (sic). Αλλά και ο Αστικός Κώδικας στο άρθρο 2 αυτού αναφέρει: «... ο νόμος ορίζει περί του μέλλοντος και δεν έχει αναδρομική ισχύ». Τέλος, και στο Σύνταγμα, στο άρθρο 7 αυτού, ορίζεται η μη αναδρομικότης των ποινικών νόμων: «Αδίκημα δεν υπάρχει, ουδέ ποινή επιβάλλεται άνευ νόμου ισχύοντος προ της τελέσεως της πράξεως». Αυτό όμως προβλέπεται δυστυχώς μόνο για τους ποινικούς νόμους. Ενώ για τους φορολογικούς νόμους θεωρείται ότι η αναδρομική ισχύς τους δεν αντίκειται στο Σύνταγμα, επειδή στο άρθρο 59 αυτού αναγράφεται απλά: «Ουδείς φόρος επιβάλλεται ή ει-

σπράττεται άνευ νόμου», χωρίς δηλαδή να γίνεται κάποια χρονική διάκριση της ισχύος του νόμου. Φυσικά, μπορεί κανείς σε αυτό το τελευταίο να αντείπει ότι η αναδρομικότητα αντίκειται στην υπό του Συντάγματος καθιερωμένη αρχή της διάκρισης των εξουσιών, αφού από αυτήν καθορίζεται ότι η νομοθετική εξουσία ρυθμίζει τις μέλλουσες σχέσεις, ενώ η δικαστική εξουσία ρυθμίζει τις γεγεννημένες σχέσεις.

Αλλά δεν έχει έννοια να ανατρέχουμε στα παρελθόντα, στις ισχύουσες διατάξεις και στις ποικίλες ερμηνείες αυτών. Νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε πως το να αναζητούνται αναδρομικά χρήματα από κάποιον που νομίμως τα εισέπραξε και νομίμως τα διέθεσε είναι άδικο, σκληρό, ανάλγητο και αθέμιτο.

Εν κατακλείδι, πιστεύω ότι, για να διορθωθεί η απαράδεκτη εφαρμογή της αναδρομικότητας, θα πρέπει τώρα, που συζητείται η αναθεώρηση του Συντάγματος, να προταθεί σ' αυτό ένα άρθρο που θα καθορίζει σαφώς ότι «απαγορεύεται, και για οποιονδήποτε λόγο, η αναδρομική αναζήτηση από υπάλληλο ή συναξιούχο ποσών τα οποία κατεβλήθησαν εις αυτόν νομίμως και σύμφωνα με προϊσχύοντα νόμο». Έτσι θα πάψει η απαίσιμη αναδρομικότητα, αφού, και αν ακόμη γίνει κάποια προσπάθεια να επιβληθεί αυτή με ένα νόμο, αυτός θα είναι αντισυνταγματικός και θα καταργείται άμεσα.

ΝΙΚΟΣ ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ